

Finn veien – gå trygt

Om orienterings- og mobilitetstilbud for synshemmede

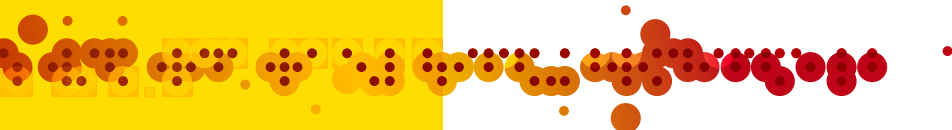
Norges Blindforbund
Synshemmedes organisasjon

Alle mennesker har behov for å kunne bevege seg fritt og uavhengig. Denne evnen er redusert hos blinde og svaksynte. Synstap begrenser mulighetene til å orientere seg og gå fra et sted til et annet – man finner ikke veien, og man er ikke i stand til å oppdage hindringer i omgivelsene. Redusert mobilitet, ikke å kunne bevege seg fritt, innvirker i høy grad på den synshemmedes livssituasjon, praktisk og sosialt så vel som psykisk.

Orienterings- og mobilitetsopplæring (heretter mobilitetsopplæring) er en forutsetning for at blinde og mange svaksynte skal kunne ta seg fram på egenhånd.

I FINT DRIV: – Livet før og etter stokken har forandra seg veldig. Med den føler jeg meg tryggere. Dessuten ser ikke andre mennesker på meg at jeg har synsutfall, men har jeg den hvite stokken forstår de problemet, sier Sven Runar Knutsen.

Hva er mobilitetsopplæring?

Mobilitetsopplæring er et eget fag der målet er at den synshemmede skal bli i stand til å bevege seg selvstendig på en naturlig, sikker og effektiv måte.

Opplæringen består blant annet av:

- Ledsagerteknikk. Hvordan kan jeg ferdes trygt og effektivt sammen med en seende ledsager?
- Beskyttelsesteknikk. Hvordan kan jeg oppdage hindringer? Hvordan kan jeg unngå å støte mot dem?
- Hvit stokk-teknikk. Hvordan bruker jeg den hvite stokken til å ta meg fram inne og ute?
- Orienteringsteknikk. Hvor er jeg? Hvor skal jeg? Hvordan gå for å komme dit?
- Bruk av andre sanser. Kan jeg høre, føle eller lukte det jeg ikke kan se?
- Supplerende mobilitetshjelpemidler. Hva er det og hvordan kan jeg bruke dem?

HJELPEMIDDEL: Talende mobiltelefon med GPS gjør det lettere å finne frem for synshemmede.

FINNER VEIEN: Med førerhund kommer man seg dit man vil.

RETT TIL OPPLÆRING:
Både barn og voksne
som er synshemmede
har rett til å få mobili-
tetsopplæring.

Hvem har rett til mobilitetsopplæring?

1. Sterkt svaksynte og blinde elever i grunnskole og videregående skole kan få tilrettelegging og eventuell opplæring etter en sakkyndig vurdering. Opplæringslovens § 2.14 og § 3-10.
2. Voksne som er registrert synshemmede har rett til undervisning på grunnskolens område, herunder mobilitetsopplæring. Opplæringslovens § 4A-2.
3. Ungdom og voksne som søker om førerhund, får inntil 20 timer grunnleggende mobilitetsopplæring dersom de ikke har disse ferdighetene fra tidligere. Lov om Folketrygd § 10-6 og § 10-7.

Hvem har undervisningskompetanse i mobilitet?

Mobilitet og orientering er et eget fagområde. I Norge er utdanningen organisert som del av et masterprogram i synspedagogikk. Utdanningen foregår ved Norges teknisk-naturvitenskapelige Universitet (NTNU), og skjer i samarbeid med Huseby og Tambartun kompetansesenter. Det kreves at du har pedagogisk grunnutdanning fra før.

OPPLÆRING: Cato Aspdahl er mobilitetspedagog og viser Gina Karslon hvordan hun skal bruke den hvite stokken. – Synet raser nedover, så jeg er positiv til å bruke den, sier hun.

Norges Blindeforbunds tilbud

Norges Blindeforbund har ansatt mobilitetspedagoger som gir opplæring tilpasset den synshemmedes individuelle behov. Opplæringen gis:

- Som del av kurstilbud på Norges Blindeforbunds syn- og mestringssentre i Hurdal (Akershus), i Evenes (Nordland) og på Solvik (Hordaland). På rehabiliteringskursene er mobilitetsopplæring et basisfag. Kursene finansieres via NAV og er kostnadsfri for deltaker og hjemkommune.
- Som trening på hjemsted. Norges Blindeforbund tilbyr opplæring f.eks. på den synshemmedes hjemsted, arbeidsplass eller i trafikken. Synshemmede og rehabiliteringsansvarlige kan via pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) i kommunen søke om slik opplæring. Opplæringen er et kommunalt ansvar, det er derfor en forutsetning at kommunen dekker kostnadene. Blindeforbundet kan også bistå med behovsutredning og søknad om timer til opplæringen.

Norges Blindeforbund har:

- bred faglig kompetanse innen synsrehabilitering
- et likemannskorps som består av skolerte synshemmede som har til oppgave å hjelpe andre synshemmede

Norges Blindeforbund – ser mulighetene

Ta kontakt

Østlandet/Sentraladministrasjonen

Sporveisgata. 10

Postboks 5900 Majorstuen, 0308 Oslo

Tlf. 23 21 50 00

rehab.oslo@blindeforbundet.no

Vestlandet

Rosenkrantzgate 5, 5003 Bergen

Tlf. 55 33 69 55

rehab.bergen@blindeforbundet.no

Midt-Norge

Olav Tryggvasonsgt. 24, 7011 Trondheim

Tlf. 73 80 01 50

rehab.trondelag@blindeforbundet.no

Nord-Norge/Evenes

Forravn. 225, 8533 Bogen i Ofoten

Tlf. 76 98 48 30

rehab.evenes@blindeforbundet.no

www.blindeforbundet.no

Norges Blindeforbund
Synshemmedes organisasjon